

Asia: VN/26678/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaupparekisterilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan kenttään

1) Mikro- ja yksinyrittäjät ry pitää esitettyä lakimuutosta erittäin tarpeellisena ja toivoo sen mahdollisimman nopeaa voimaantuloa.

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, aiheutuu toimintaansa edelleen harjoittavalle osakeyhtiölle ja muulle ilmoitusvelvolliselle kaupparekisteristä poistamisesta erittäin raskaita seuraamuksia. Esimerkiksi nykyiset osakeyhtiölain säännökset kaupparekisteristä poistetun yhtiön oikeudellisesta asemasta ovat kuitenkin puutteelliset eivätkä tarjoa riittäviä ohjeita käytännössä esiintyneisiin moninaisiin juridisiin ongelmiin.

Osakeyhtiölain säännösten nojalla kaupparekisteristä poistetun yhtiön oikeustoimikelpoisuus on tarkasti rajoitettu, mutta yhtiö ei kuitenkaan menetä oikeuskelpoisuuttaan. Laissa mainittujen rajoitusten lisäksi kaupparekisteristä poistettu yhtiö poistetaan myös verohallinnon rekistereistä. Yhtiön toiminta tuleeikin käytännössä mahdolltomaksi viimeistään hyvin pian kaupparekisteristä poistamisen jälkeen. Tästä voi aiheutua hyvin moninaisia seuraamuksia ja mittavia menetyksiä niin yhtiölle kuin jopa sen osakkaillekin.

Vaikka yhtiöllä on edelleen toimintaa ja varallisuutta taikka työntekijöitä rekistereistä poistettaessa, ei nykylain säännösten nojalla ole muuta mahdollisuutta, kuin pyytää PRH:lta yhtiön asettamista selvitystilaan. Sen tarkoituksena on vain ja ainoastaan yhtiön toiminnan lopullinen alasajo eikä mahdollisuutta toiminnan jatkamiseen enää ole.

Aikaisemman käytännön palauttaminen, jolla tahattomasti rekisteristä poistettu yhtiö voi hakea palauttamistaan kaupparekisteriin, onkin käytännössä ilmi tulleiden lukuisten tapausten vuoksi erittäin tärkeää. Toivottavasti muutos saadaan voimaan mahdollisimman pian.

Esitysluonnoksessa on mainittu, että ainakin alkuvaiheessa hakemuksen kaupparekisteriin palauttamisesta voisi tehdä paperia tai verkkolomaketta hyödyntäen. Verohallinnon rekistereistä poistaminen aiheuttaa huomattavia käytännön vaikeuksia esimerkiksi arvonlisäverolain soveltamisen sekä yhtiön ennakoperinnän ja sen työantajavelvoitteiden ilmoittamisen ja täyttämisen osalta. Näistä voi myös aiheutua suoranaisia veroseuraamuksia. Kaupparekisteristä poistaminen voi puolestaan aiheuttaa toiminimiriitoja ja monenlaisia muitakin riitoja ja epäselvyyksiä yhtiön toiminnassa. Sanotut seuraamukset ovat mahdollisia, vaikka yhtiö hakisi palauttamista kaupparekisteriin heti poistamisesta tiedon saatuaan. Palauttamisen kaupparekisteriin tulisi edetä mahdollisimman nopeasti hakemuksen tekemisen jälkeen. Palauttamishakemuksen tekeminen YTJ-palvelussa kautta nopeuttaisi käsittelyä ja siksi hakemuksen tekeminen sitä kautta tulisi saada mahdollisimman pian toteutettua.

2) Mikro- ja yksinyrittäjät ry esittää poistamisuhan tiedoksiantotapojen tehostamista sekä toimimattomien yhtiöiden purkamismenettelyn pikaista helpottamista

Kun kaupparekisteristä poistamisesta aiheutuu toimintaansa harjoittavalle yhtiölle monenlaisia hankaluuksia, olisi syytä myös harkita tiedoksiantotapojen tehostamista. Kirjepostina lähetetyn kehotuksen perillemenosta ei jää mitään selvitystä eikä virallinen lehtikään varmista poistamisuhan tiedoksiantoa, vaikka se muodollisesti tiedoksiantovelvoitteen nykysäädösten mukaan täyttääkin.

Tässä yhteydessä on hyvä huomata, että yhtiötä vastaan ei voida edes summaarisessa menettelyssä antaa yksipuolista tuomiota ilman tiedoksisaantitodistuksen palauttamista tai haastemiehen suorittamaa tiedoksiantoa. On siksi outoa, että vaikkapa verohallinnon rekistereiden mukaan edelleen toimintaansa harjoittava ja ilmoitusvelvollisuutensa täyttävä yhtiö voidaan poistaa kaupparekisteristä ja koko sen toiminta sen myötä käytännössä lopettaa, vaikka yhtiö ei tosiasiallisesti olisi saanut poistamisuhasta tietoa. Ainakin viimeksi mainituissa tilanteissa jo poistamisuhan kirjaaminen Omaveroon voisi tehostaa tiedoksiannon perillemenoja. Myös muiden tiedoksiantotapojen käyttämistä olisi tärkeää selvittää.

Nykyisessä hallitusohjelmassa on luvattu sujuvoittaa osakeyhtiön purkamismenettelyä. Varsinkin pienissä yhtiöissä, joissa toimintakin on voinut päättyä jo kauan sitten, on nykyinen purkamismenettely erittäin kankea ja kallis. Tämän takia toimintansa lopettaneita osakeyhtiöitä on jäänyt ja jää jatkuvasti roikkumaan kaupparekisteriin erittäin paljon, mikä ei voi olla kenenkään etu.

Selkeä epäkohta nykyisessä purkamismenettelyssä on myös se, että ilmoituksia PRH:lle ei voi hoitaa YTJ-palvelussa. Tämän takia käsittelyajat pitkittyvät ja vieläpä kahteen otteeseen. Myös julkisen

haasteen määräaika tuntuu usein turhan pitkältä varsinkin niiden yhtiöiden kohdalla, joilla ei ole enää toimintaa ja joille ei ole jäänyt velkoja. Näihin seikkoihin olisi mahdollista tehdä korjaukset nopeastikin odottamatta osakeyhtiölain ja osuuskuntalain kokonaisuudistusta. Se kannustaisi poistamaan toimintansa lopettaneet osakeyhtiöt rekisteristä. Lisäksi tämä helpottaisi PRH:n työtä ja tarvetta poistamismenettelyn käyttämiseen.

Hanén Liisa
Mikro- ja yksinyrittäjät ry

Mäkinen Heikki
Mikro- ja yksinyrittäjät ry